

Előfizetési árak:

Egész évre... 8 kor.
Fél évre... 4 kor.
Negyedévre... 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Szerkesztőség:

Marosujvár, Mészáros tér 5.

Kiadóhivatal:

Veress József könyvkereskedése Marosujvár.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban árszabály szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

Marosujvár közönségéhez!

Bizalomteljes, bensőséges kérés sel fordulunk a közönséghez: adakozzék a szegény gyermekek téli ruházatára. Lapunkban ez a kérés minden évben elhangzik, de tartalma, sulya, fohászzkodó őszintesége még soha sem volt oly megrázóan nagy és igaz, mint az idén. A szegény gyermek soha sem volt oly sok Marosujvárt, mint mostan, sem olyan igazán szegény, a mikor az apja, fiutesivére s ha a sorsnak éppen tréfálni tetszik: még a nagyapja is katonaruhában az ország javát nézi. „Soha annyi szívbéli melegséggel nem tartoztunk a gyermekeknek, de soha annyi józan emberi kötelességgel sem, mint most, a mikor a szebb, a boldogabb jövőt kétszeresen ék jelentik számunkra. Minekünk kincsünk tehát az ő egészségük. S a mikor télviztől jó cipővel, hidegtől meleg ruhával őket óvjuk: a jövőt óvjuk meg bennük, ennek az országnak és ennek a mi városunknak szép, egészséges és munkás jövőjét.”

Más években ünnepség és nemes szorakozás az árvák, a szegény gyermekek felöltöztetése, az idén kötelesség, a melyet a háboru diktál, a legkissebb és legkelemesebb a kötelességeknek abból a végtelen sorából, a mely egyetlen intéssel követel erőt, vért, életet.

Városunkban a szegény gyermekek felruházását az Erzsébet Egyesület vállalta magára. Kérjük a közönséget tegye adományaival lehetővé, hogy az Egyesület a szegény gyermekeket télire cipővel, ruhával elláthassa

Hisszük, hogy a jó szívek gazdag forrása nem fog elzárkozni e nemes kötelesség előtt!

Tisztviselők háborus pótléka.

Hivatalos forrásból nyert értesülés szerint a kormány a f. hó 25-én megnyitandó képviselőházi ülészek elé törvényjavaslatot terjeszt az állami, megyei és városi tisztviselők segítségéről, illetve fizetési pótlékáról. Az imdemnity törvényjavaslat keretében a kormány 87 millió koronának a rendelkezésre bocsátását szándékozik kéri a törvényhozástól a közszolgálati alkalmazottaknak a háboru hosszú tartama folyán szükséges segítésére.

Az említett összegből a kormány által egyes, erre különösen ráutalt alkalmazottaknak már engedelmzett és be nem tudandó rendkívüli segítésén felül, segítésben fognak részesülni az összes tényleges közszolgálati alkalmazottak, akik az államtól vagy az állam hozzájárulásával kapják illetményüket;

A nyújtandó segítséget, az állami és velük egy tekintet alá eső rendszeresített alkalmazottak, illetően általában az alkalmazottat 1916. január 1-én megillető fizetés természetével bíró illetmények egy évi összegének 20 %-ában állapítják meg.

Az így számított segítség azonban a tisztviselőknél, tanároknál, és a velük egy tekintet alá eső alkalmazottaknál 400 koronánál, az aliszteknél és szolgáknál és a hozzájuk hasonló mértékű illetmények élvezetében álló alkalmazottaknál pedig 200 koronánál kevesebb nem lehet.

Az óvónők, a kezelők (kezelőnők) és díjnokok egyformán 300 korona egyszerű segítésben részesítenek.

Ugyanez az élvezett illetmények mértékére való tekintet nélkül 400 korona lesz engedelmzendő a községi és körorvosoknak, az 1913. évi XVI t. c. határozmányai alá tartozó községi és hitefekezeti elemi népiskolai tanítóknak és tanítónőknak, továbbá a községi és körjegyzőknek, 300 korona a segédjegyzőknek és 200 korona a rendszeresített állandó állásokat betöltő egyéb községi, közigazgatási alkalmazottaknak.

Az engedelmzendő egyszeri segítséget 1916 évi január 1-étől kezdve egyenlő tíz hónapi előzetes részleteiben fogják a tényleges szolgálat kötelékében álló alkalmazottak részére kifizetni. E segítségek a mellett, hogy minden állami, törvényhatósági és községi adó alól mentesítenének, sem lefoglalhatók, sem átruházhatók vagy elzálogosíthatók nem lesznek.

Ezen felül gondoskodni kíván a kormány arról is, hogy az 1912. évi LVIII. t. c. alapján államsegítésben részesülő törvényhatósági és rendezett tanácsu városok ugyanolyan egyszeri segítésben részesíthessék az alkalmazottaikat, mint a minő a fentiek szerint az állam által engedelmzendő lesz s a városoknak e célból leendő támogatásra a 87 millió koronán felül megfelelő további összeg rendelkezésre bocsátását szándékozik a kormány a törvényhozástól kérni.

Ceruza-jegyzetek.

A Baross-soron, este 7 órakor. Egy kis fiu didereg a gyalogjárón, kezében egy falat égő gyertya és sir-sir keservesen. (Nem a gyertya, hanem a kis fiu) Brühüü, brühüü... Oda megyek hozzá és mialatt kérdezem, nézem a vánsnyadt, sovány kis arcát, a melyen végigpereg a könny és szinte megfagy a hideglen. Mondja, hogy elvesztett husz fillért, amivel a boltba küldték s most nem mer hazamenni, míg a hatos meg nem kerül.

Baj, baj. Husz fillér nagy pénz. No, üsse kő, keressük együtt. Gyujtogatom a gyufát egyre-másra s keresem én is a hatost. Nincs. Ott izgunk mozgunk, fagyaskodunk, a gyerekek a gyertyával, én a folytón elalvó gyufával. Nincs a pénz.

Összekérem akkor, vagy három zsebemet s előhalászok husz fillért s odaadom a fiúnak. Megse várom, míg megköszöni, nekivágok újra a hideg estének.

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsobb árakban készíttetnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

Másnap a Klapka-utcában járok. Hát uramfia! most meg ott van az én husz fillért hajsoló fiam, gyertyával, brühühüzéssel stb.

Felgyűrtem a galléromat s átmentem a másik oldalra, hogy megne ösmerjen.

Szégyeltem magam, hogy megint becsapott az élet egy rongyos kisfiu képében.

*

Két súlyosan sebesült lengyel katona fekszik egymás mellett a kórházban. Barátkoznak, összekedvesednek. Egyszer az egyik elővesz egy fényképet s mutatja a másiknak, hogy ez a szép leány az ő menyasszonya. A másik átveszi a képet, nézi-nézi ijedt szemmel, valami estentelen fájdalom kegyetlen keserűségével s aztán ő is elővesz egy fotográfiát, mutatja a barátjának. Most meg az vág furcsa arcot. A két fénykép ugyanazt a leányt ábrázolja.

Elcsöndesednek, talán el is hidegülnek egy kissé egymástól.

Egy napon az egyik lengyel fogja az arcképet, darabokra tépi és a sarokba dobja.

A másik elővesz olykor a fotográfiáját és nézi-nézi csöndesen, halálos szomorúsággal . . .

Ilyenformán mondta el ezt nekem egy kedves önkéntes ápolónő.

Vallom, hogy a mostani időben első és legszentebb a katona. De utána mindjárt glóriájával kell öveznünk a nőket, kiknek jósága, szeretete, heroikus önfeláldozása csodákat művel mostanság.

Ez az egy eset kivétel. Igaz, hogy a háboru borzalmakat idéz fel, de ennek a két lengyel fiúnak az esetén a háboru a testet nyomasztotta meg. A lelkeket, a legtökéletesebbet, a legdrágábbat, megmérgezte, megölte, ronggyá tépte — egy nő.

HIREK.

— **Kitüntetés.** Till Károly helybeli lakos, a 7—11 sz. tábori kórház őrmestere, kötelességű szolgálatának elismerésül az ezüst érdemkeresztrel lett kitüntetve.

— **Áthelyezés.** Vármegyénk főispánja Keresztes Nagy Sándor vm. aljegyzőt a marosujvári járásból az alispáni hivatalhoz szolgálattételre berendelte és Fosztó Sándor köz-

igazgatási gyakornokot Nagyenyedről az alispáni hivatalból a marosujvári járás főszolgabírói hivatalához helyezte át, a közszolgálat érdekében.

— **A fa árának maximálása.** A vármegye alispánja 10577—925 sz. rendeletével Alsófehérvármegye területén maximálta a fa árat és pedig, a bükkfának árát köbméterenként 15 koronában, a hántottfának 14.50 koronában, és a tölgyfának 14 koronában állapította meg. Ezen árért a fa házhoz szállítandó és ölbe rakandó. A rendelet f. évi december hó 4-én lép életbe.

— **Katonák karácsonya.** Egy rövid hónap és ránk köszönt a karácsony ünnepe. Nehány hét áll tehát még csak rendelkezésre a Hadsegélyző Hivatalnak és a Vöröskeresztnek ama magasztos cél elérésére, hogy a szent estén minden katonánkat elláthassa ajándékkal. A nemes feladatot azonban csak a közönség áldozatkész támogatásával tudja teljesíteni; adokozzék tehát mindenki jószívvel, minél előbb.

— **A tejzúszások ellen** megindult rendőrhatalmási akció, ha nem is egészen, de némileg mégis segített a bajon. A tejzúszások a város végeken foganatosított razzia következtében kénytelenek voltak a tejet a nyilvános piacra vinni, a hol aztán a tejdrágítók stante pede nyakon csípték a rendőrök. A további eljárás azonban tulságosan nehézkes és változtatást igényel. Ugyanis a szokás az, hogy a nyakon csíptet deliquenst felviszik a rendőrök a község házához s ott a bíró, a rendőr és tejdrágító közt sokszor órákig tartó izgalmas párbeszéd keletkezik, hogy miért, mi célból, azt bizony Isten nem tudjuk. Hiszen a tejdrágítás kihágást képez s az pedig a rendőrhatalom ügykörébe tartozik. A hatóság veszi fel a panaszt s ugyancsak ő hozza meg a marasztaló, vagy felmentő ítéletet is. Az ugynevezett előkészítő eljárásnak mi hasznát sem látjuk, mert a hosszas huza-vona által a 4207 számú kormány rendelet mely a hatóságnak a soron kívüli eljárásra ad felhatalmazást meglehetősen illuzoriussá válik. Kérjük tehát a rendőri büntető bíróság vezetőjét; kegyeskedjék alárendeltjeit utasítani, hogy a tejzúszások jövőre egyenesen a rendőrhatalomhoz vezessenek.

— **Levél a szerkesztőhöz.** Kapunk és adjuk a következő sorokat:

A multkorában Tobis József üzletében voltam, egyetmást vásárolni. S amint bevásárlás után kiétem az utcára, egy igen kellemetlen s fájdalmas esetet kellett elszenvednem. Ugyanis a sötétségben nem vettem észre, hogy az üzlettől pár lépésre kerítés ugrik ki a gyalogjáróra és fejfel nekimentem a kerítésnek. Az összeütközés annyira komoly volt, hogy kénytelen voltam orvoshoz szaladni, a hol aztán kimosták és bekötözték sebemet. Megjegyzem, hogy antialkoholista vagyok s így fel nem tehető, hogy az ital káros hatása következtében állott elő a baleset. Kérdem ezek után szerkesztő urat; megengedhető-e, hogy ez a kerítés továbbra is ott éktelenkedjen a gyalogjárón s a járó-kelek testi épségének veszélyére továbbra is ott maradjon?

— **A marosujvári bányatárs-pénztári kórházban** ápolat sebesült katonák részére a következők voltak szivesek ujabban adományokat juttatni: Gegő Károly nagylaki földbirtokos 10 korona, Veress József helybeli kereskedő 10 korona, és 1000 drb. cigaretta.

Fogadják hálás köszönetünket. — Bányatárs-pénztári kórház vezetősége.

— **Nem lesz drágább a szivar.** Több napilapban az a hír jelent meg, hogy a pénzügyi kormány jan. elsejétől kezdve fölemeli a szivar és cigaretta árát negyven százalékkal. Illetékes helyről nyert információ szerint a hírek semmi alapja sincs és sem a szivarok, sem a cigaretták megdrágítását nem tervezik.

— **Az asszony bosszúja** című hírközleményünkől kifolyólag, — melyet mult heti számunkban közöltük — egyre-másra kapjuk az elismerő sorokat. A levelek küldői tuláradó örömmel mondanak köszönetet eme — a közönség érdekében tanusított páratlan magatartásunkért.

A leveleket kedves emlékeink közé soroztuk!

— **Asszonyok haragja.** Több panasz merült fel egyik marosujvári pékmester ellen, a kire a gazdasszonyok ujabban nemcsak a kis kifti és drága kenyér miatt haragszanak, hanem azért is, mer a kenyérsütés árát 12 fillérről felemelte 30 fillérre. A háziasszonyok szerint ez teljesen indokolatlan, mert a pék ugyanabban

Nyomtatványok.

Esküvői-kártyák, bál- és menyegzői meghívók jutányos áron és gyorsan készíttetnek.

Mindennemű iskolai- ügyvédi-, jegyzői nyomtatványok jutányos áron kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében.

a kemencében, a melyet reggelre befutott kiflisütésre, megsüti a kenyereket is, — nincsen tehát különösebb költsége a mi ok volna az áremelésre.

— **Veszett vaddisznó garázdálkodása.** Juorás Gergelyné pábodilakosnak a napokban kellemetlen vendége akadt. Egy vaddisznó rontott be házának udvarára s az udvaron foglalatoskodó Juorásné véresre harapta. Az asszony kiáltozására a veszedelmes vadállat futásnak eredt s az emberek üldözése elől a közeli erdőbe menekült. Az ijedt menekülés és félelem arra enged következtetni, hogy a vaddisznó veszett volt.

— **Betörés és lopás a vidéken.** Csekelakán Moga Augustin lakásának ajtaját távolléte alatt feltörték, s a tettesek Moga szobájából sok értékes holmit elemeztek.

Czintoson és sok helyen garázdálkodtak a zshiványok Geraszin Valérnének és Konya Andrásnének szárnyas jószágát, — Sztojka Naftai és Gilyén Ferencznének gabonáját vitték el a tolvajok. A csendőrség a gyanúsítottakat a járásbiróságnál feljelentette.

Győzelmünk biztos! Ez indította a közismert Benkő bankházat, hogy úgy a saját mint dícső szövetségeseink zászlóit szép színes litografizott kivitelben elkészíttesse és szétküldje. Ezen csinos zászlókat mindenki nagyon jól felhasználhatja: írjon tehát egy levelezőlapot a Benkő Bank részvény társaságnak, Budapest, Andrássy ut 60 és azonnal megkapja ingyen és bérmentve.

— **Ügrás a szerencsétlenségbe.** Timoftej N. ni felsőújvári lakos egy szekér kórét vitt haza a mezőről. Samint odahaza a hóval és a vékony jég réteggel bevont kóréről le akart ugrani — eleszusott s a lőcs melletti gyaksába esett. A hegyes gyaksa a szerencsétlen ember gyomrába fúródott. Timoftei Nánit életveszélyes sérüléseivel a várm. közkórházba szállították.

— **Piaci örömök.** A falusi asszonyok a legutóbbi hetivásáron rengeteg nagy számban hozták eladásra a szárnyasokat a piacra. De örvedesen sok volt a sertés is. A nagy felhajtás és kínálat következtében az árak is leszállottak. A meglepő nagy kínálat okait kutatva megtudtuk, hogy mindezt a csirke és sertészvész okozta.

— **Cigányzen sek a harctéren.** Dékányi Gusztáv őrnagy írja a harctérről ezt a kedves levlet: A napokban újból egy kis „bacacáránk“ volt a muszkával s ennek öröme a mai estét tartalékba jutva, együtt töltöttük, jó cigányzene mellett. Hogy pedig nem csak afféle malacbanda recseg-

tette a fenyőfát, annak bizonyosságul szolgáljon a „banda“ névsora: primás Maxin Miklós a kolozsvári Czakó bandájából, cimbalmas: Harkó János a kolozsvári Kis Árpád bandájából; kontrás Harkó György a kolozsvári Antal Lajos bandájából, Bors János a kolozsvári Kukuj András bandájából; brácsás: László János a kolozsvári Körösi Dusus bandájából, cellós: Harkó Géza a kolozsvári Antal Lajos bandájából, II. primás Kalauz József a szikesei Kosuth József bandájából; terces: Gál Ferenc a hadi Kossuth József bandájából III. primás Jónás György a bánffyhungyi Dán József bandájából; kontrás Virág Gyula a gyalui Kita János bandájából; klarinétos: Kanalas János szamosújvári Tatár bandájából. Szerveztük ezt a bandát még a tavasszal s azóta, hól megapadva a harcokban hol új erővel kiegészítve sok bus órákat vidította fel jó magyar nótáival. Még a német tisztek is többször el el hallgatták bus-szomoru dalainkat s találkozáskor később mindig megemlítik, meg vannak-e még a cigányaink?

— **Üzleti összeköttetések létesítése az elfoglalt Orosz-Lengyelországi területeken.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy mindazok, akik az elfoglalt Orosz-Lengyelországi területeken üzleti összeköttetéseket óhajtának létesíteni, bizalmas tájékoztatás és felvilágosítás végett forduljanak a kamarához.

— **Ferdinánd-utca Budapesten.** Bulgária állástoglalásával a Balkán-csomó elvan vágva, a hős bolgár nép felvilágosult magyar érzésű uralkodójával mellénk állott a titáni kázdlemben. Ferdinánd Magyarország régi jó barátja, sokszor nálunk nyaral Murányban, hol birtoka van s itt a Murány grófja nevet használja és jól beszél magyarul. Iránta való rokonszenvünk kifejezésül Budapest székesfőváros értesülésünk szerint — egyik előkelő utcáját Ferdinand-utcának fogja elnevezni.

— **Törölték a politikai bűnpereket.** Öfelsége az igazságügyminiszter előterjesztésére e rendelte, hogy a háboru előtt folyamatba tett politikai bűncselekmények miatt a bűnvádi eljárás mellőztessék.

— **Üzenetek. In s p e k t o r.** Sajtóhiba volt. Ilyen hibák pedig a korrektor legnagyobb gondossága mellett is előfordulnak. A szerkesztő a sok keserű pilula között ezt is lenyelte. Könnyű kritizálni és tanácsokat adni. A kávéházi Konrád szerepe könnyebb, mint a lövészárkban lenni.

H. K. V i z a k n a. Mire értsük ezt a hosszas hallgatást. A régi újságírói szenvedély csak szalmaláng volt? Nem hisszük.

L. Gy. F e l s ő b á n y a. A tulbagógot reméljük észrevett. Várjuk a sorokat.

S o r s ü l d ö z ö t t. Kézirata nem jutott el hozzánk. Szíveskedjen szerkesztőségünkbe személyesen elfáradni.

T ö b b e k n e k jövő számunkban felelünk.

Adakezzunk háborus jótékony célokra.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos betegségek a háboru után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **90 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépíti megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára **120 K**

FODORMENTA LYSOFORM

erősen antiszeptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy félpohár vízre.

Eredeti üvegeje I K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés“ című érdekes könyvet

Dr. KELETI ÉS MURÁNYI
vegyészeti gyára Újpesten.

Halleluja!

Halleluja!

Itt van megint a karácsony!

A háborus év nehézségét gyermekeinkkel
nem szabad éreztetni.

Éppen ezért

VERES JÓZSEF üzletébe
Karácsonyra és Újévre

több mint harminchatezer darab különféle
szebbnél-szebb

Csillogó karácsonyfa dísz
JÁTÉKÁRU ÉS AJÁNDÉKTÁRGY

érkezett.

Egész látványosság!

Érdemes megnézni.

Menjen el és győződjön meg. Vásárolni
nem muszáj.

A kiszolgálás figyelmes. Az árak kedvezőek.

Sok-sok apának és mamának szíves látogatását kéri

VERESS JÓZSEF díszmű és játékaru
kereskedése **MAROSUJVÁRT.**

Jövő évre naptárak. Karácsonyi és Újévi képes
lapok. Levélpapírok nagymennyiségben kaphatók